

Zasedání Odborné skupiny VVZPO pro koncepční řešení problematiky života osob s poruchou autistického spektra

Datum: 08.12.2016

Poradu řídila: Marta Pečeňová

Přítomni: Hana Ajmová (ZŠ prof. Zdeňka Matějčka, Most), Lenka Bittmanová (NAUTIS), Lenka Blažková (MZ), Magdalena Čáslavská (NAUTIS), Iva Dudová (Dětská psychiatrická klinika 2. LF UK a FN Motol), Miroslava Jelínková (Autistik), David Kasal (Výbor pro zdravotnictví PS), Milena Němcová (Obhájce), Petra Nováková (Úřad vlády ČR), Pavel Ptáčník (Úřad vlády ČR), Michal Roškaňuk (Adventor), Jana Schmidtová (psychiatr), Romana Straussová (Centrum Terapie Autismu), Alena Šebková (Odborná společnost praktických dětských lékařů ČLS JEP), Venuše Škampová (MZ), Petr Šnokhous (MV), Věra Švarcová (KÚ Kraje Vysočina), Petra Valentová (proPAS), Miroslav Vosmik (výchovný poradce a koordinátor ŠPP), Štěpán Vymětal (MV), Dagmar Zápotočná (Integrační centrum Sasov)

Program jednání:

1. Projekt EUNAD;
2. Postup prací na implementaci návrhů řešení uvedených v materiálu Podnět k řešení života osob s PAS a jejich rodin;
3. Včasný záchyt;
4. Různé.

1) Projekt EUNAD IP

S projektem EUNAD IP seznámil členky a členy skupiny Štěpán Vymětal. Projekt se zaměřuje na lidi s intelektovým a kognitivním hendikepem, případně kombinovaným postižením, při mimořádných událostech. V postupech psychosociálního krizového řízení v současné době chybí téma reakcí a potřeb lidí s mentálním hendikepem. Cílem projektu je proto zlepšit praxi při poskytování asistence lidem s postižením při katastrofách, poskytnout hlavní vodítka pro účinnou podporu těchto lidí a zlepšit postupy příslušníků IZS při mimořádných událostech.

Financován je tento projekt Evropskou komisí. Koordinátorem je Federální úřad pro civilní ochranu a pomoc při katastrofách v Německu, do projektu je zapojeno i Ministerstvo vnitra. V loňském roce byl projekt zaměřen na lidi se zrakovým a sluchovým postižením.

V rámci projektu by měla být provedena tvorba sítě organizací pro lidi s disabilitou, analýza literatury a EU projektů, studie psychotraumatologie a potřeb osob se sensorickým, mentálním nebo motorickým postižením při katastrofách. Dále by měly být realizovány workshopy pro členy IZS a odborníky na duševní zdraví, vypracována doporučení pro organizace lidí s disabilitou a experty a členy IZS, proveden výcvik profesionálů (civilní ochrana, IZS, sociální pracovníci, experti v oblasti duševního zdraví, učitelé) a vypracovány nástroje pro školy a instituce pro lidi se zdravotním postižením.

Během realizace projektu jsou řešeny otázky, zda a jaké existují specifické potřeby u lidí s intelektovou či kognitivní disabilitou v případě mimořádných událostí, zda existují specifické rizikové faktory pro rozvoj poruch v souvislosti s traumatem, jaké metody by měly být vyvinuty pro šíření informací a další.

Jednou z aktivit projektu byla realizace workshopu, který se uskutečnil 8. listopadu 2016. Na workshopu byla řešena témata potřeb, komunikace, prevence a připravenosti v této oblasti. Jedním témat byla specifika lidí s poruchou autistického spektra.

Pavel Ptáčník reagoval, že spolupráce s IZS je řešena i v jiných skupinách lidí se zdravotním postižením. Námět na zřízení databáze lidí se zdravotním postižením se však nesetkal s příznivým ohlasem. Během mimořádných situací by však tyto informace byly pro IZS přínosem. Toto téma bude řešeno i v širší rovině na zasedání Vládního výboru pro zdravotně postižené občany.

2) Postup prací na implementaci návrhů řešení uvedených v materiálu Podnět k řešení života osob s PAS a jejich rodin

Petr Šnokhous uvedl, že bod v gesci MV je splněn. Komunikační soubor byl rozeslán městům a obcím, postoupen byl také Hasičskému záchrannému sboru a Policejnímu prezidiu, všechny příslušné sekce a pracovníci byli s Komunikačním souborem seznámeni.

Lenka Blažková informovala, že ve Věstníku MZ vyšel v říjnu Metodický pokyn k používání Komunikačního souboru. Během konzultačního dne s pracovníky odborů zdravotnictví krajských úřadů byli tito pracovníci seznámeni s Komunikačním souborem. Průkaz pro osoby s PAS bude po předložení finální grafické verze zveřejněn ve Věstníku MZ. V říjnu nabyla účinnosti novela vyhlášky č. 70/2012 Sb. o preventivních prohlídkách, přičemž mezi povinné prohlídky přibyl včasný záchyt poruch autistického spektra. MZ zajistilo souhlas s použitím dotazníků M-CHAT-R a M-CHAT-R/F. MZ přidělilo na letošní rok dotace na obory Psychiatrie a Dětská a dorostová psychiatrie, problémem je však malý zájem studentů o tyto obory.

Alena Šebková sdělila, že metodika včasného zachytu je zveřejněna na webu Odborné společnosti praktických dětských lékařů ČSL JEP, souhlas se zveřejněním dotazníků M-CHAT-R a M-CHAT-R/F byl však udělen jen pro stránky MZ, bylo by proto třeba zjistit souhlas i pro stránky ČSL JEP. Dále uvedla, že novela vyhlášky obsahující včasný záchyt byla vydána dříve, než bylo avizováno Ministerstvem zdravotnictví. Dále vznesla dotaz ohledně formy vydávání průkazu, domnívá se, že je třeba ho vydávat v tištěné podobě, nejen elektronicky. Lenka Blažková reagovala, že tato skutečnost není ještě dořešena, MZ čeká na finální verzi vizuální podoby průkazu.

Romana Straussová vznesla dotaz, kdo bude provádět diagnostiku. Lenka Blažková odpověděla, že zákon stanovuje, že diagnostiku mohou provádět psychiatři a kliničtí psychologové. MPSV však mělo v této oblasti nejasnosti. David Kasal reagoval, že vyšetření speciálně pedagogických center je určeno pouze pro účely vzdělávání, jejich zpráva by proto měla být označena hlavičkou speciálně pedagogického centra, poté by nedocházelo k nedorozuměním. Měl by být vytvořen seznam lékařů, kteří jsou schopni diagnostikovat poruchy autistického spektra. Jako ideální stav označil působení dvou až tří lékařů v každém kraji, kteří tuto diagnostiku provádí. Lenka Bittmanová doplnila, že je třeba informaci o možnosti diagnózy i od klinického psychologa více předávat.

Iva Dudová uvedla, že předávání zkušeností z VFN v Motole v oblasti diagnostiky vážne na finančních prostředcích. Na jednání pracovní skupiny k reformě psychiatrické péče bylo řečeno, že toto téma není předmětem reformy psychiatrické péče. Venuše Škampová reagovala, že podle posledních informací bude řešena reforma psychiatrické péče přímo pod ministrem zdravotnictví.

Jana Schmidtová sdělila, že rozpoznání některých poruch trvá dva až tři roky, pokud jsou poruchy hraniční, je diagnostika velmi nesnadná. Vzhledem k náročnosti této diagnostiky není příliš velký

zájem o vzdělávání se v této oblasti. Dále doplnila, že je pro rodiče i některé úřady obtížné rozlišit, kdo je klinickým psychologem a může tedy diagnózu stanovovat.

Alena Šebková dále uvedla, že pedagogicko-psychologické poradny odesílají děti k odbornému lékařskému vyšetření, což není v jejich kompetenci, doporučení vydává praktický lékař pro děti a dorost na základě donesených nálezů a klinického obrazu. Pedagogicko-psychologické poradny tedy mohou doporučit zvážení tohoto vyšetření praktickým lékařem. Marta Pečeňová doplnila, že pedagogicko-psychologické poradny požadují psychiatrické vyšetření na základě provedeného školení.

Petra Valentová uvedla, že dochází i k tomu, že speciálně pedagogické centrum neuzná stanovenou diagnózu. V pracovní skupině pro děti a dorost při reformě pro psychiatrickou péči se stále řeší otázka, zda mohou kliničtí psychologové diagnostikovat. David Kasal reagoval, že je třeba postupovat podle zákona, který uvádí, že diagnostikovat mohou psychiatři nebo kliničtí psychologové.

Marta Pečeňová shrnula vzhledem k absenci zástupců MZ a MPSV postup na plnění úkolů v gesci těchto dvou ministerstev.

Alena Šebková uvedla, že je třeba provádět kontinuální informovanost členů a členek skupiny a rozesílat zápisy ze separátních schůzek. Navrhla, aby byli určeni konkrétní členové a členky skupiny, kteří budou zodpovědní za plnění jednotlivých oblastí Podnětu. Dále navrhla, aby členové a členky skupiny zaslali připomínky k podkladům. Pavel Ptáčník reagoval, že na příštích jednáních bude prvním bodem vždy informování o proběhlých jednáních.

3) Včasný záchyt

Ke třetímu bodu přednesla úvodní slovo Alena Šebková. K novele vyhlášky č. 70/2012 Sb. o preventivních prohlídkách zaslala Odborná společnost praktických dětských lékařů ČLS JEP připomínku ohledně rozšíření preventivní prohlídky v 18. měsících věku. Tato úprava byla konzultována s pojišťovnami, tento zdravotní úkon bude hrazen. V současné době je připraven odborný podklad pro seznam zdravotních úkonů. Vyšetření bude prováděno v ordinaci lékaře, včetně vyplňování dotazníku. Plošné hrazení včasného záchytu ve dvou letech věku bylo přes zdravotní pojišťovny neprůchodné, je akceptováno opakování v rizikovém případě. Na podzim se uskutečnilo první vzdělávání v rámci managementu lékařské praxe, školení budou dále pokračovat, další je naplánováno na leden.

David Kasal reagoval, že původně bylo domluveno se zdravotními pojišťovnami hrazení úkonů preventivní prohlídky v různém věku. Schválena však nebyla prohlídka ve dvou letech věku. Alena Šebková v reakci uvedla, že úhrada výkonu 2x za život v případě "podezření na PAS" je t. č. maximum možného ze strany pojišťoven. Ve třech a pěti letech věku je ve vyhodnocení dotazníku M-CHAT-R na tento věk odkaz a lékař by v reakci na toto vyhodnocení měl v posuzování vývoje pokračovat v rámci preventivních prohlídek.

Marta Pečeňová na závěr informovala o tom, že se další zasedání uskuteční v březnu a zasedání ukončila.

V Praze dne 08.12.2016

Zapsala: Petra Nováková
tajemnice VVZPO

Schválila: Marta Pečeňová
předsedkyně Odborné skupiny

Přílohy:

Podklady od MPSV, MŠMT, MV a MZ

Podklad MPSV s připomínkami

Informace o projektu EUNAD IP